

Jaunimas

Kitokis būdas pažvelgti in istoriją

Gintaras LAZDIJA

Ne vienas pedagogas patvirtina, jog vaikai ir jaunimas, naudodami nekasdieninius mokymo (-si) metodus, geba įgyti raiškų žinių graiciau, o, svarbiausia, padidėja jų motyvacija mokytis ir noras domėtis atitinkamu dalyku, sritimi. Paskacyt krašto jaunuolių domėtis istoriju, geriau pažinc savo šalies keliu in Nepriklausomybę bei daugiau sužinot ape čekų, estų ir lenkų patirtį šituoj klausimu bandoma patraukliu formu – ingyvendinamu keturšaliu jaunimo mainų programos projektu „Ways to freedom“ („Kelias in laisvę“).

Penki 13–17 metų mokiniai, vadovaujami Lazdijų viešosios bibliotekos Jaunimo centro vyresn. bibliotekynkės darbu su jaunimu Jolitos Krokinkaitės (inicijatyvinė grupė su grupės vadovu), jau kitų savaitę vyks in Niepolomicų, esanti netoli Krokuvos. Visi projekto „Ways to freedom“ partneriai pirmo susikimo metu, kuriami dalyvau po vienų inicijatyvinės grupės narių ir grupės vadovų iš kožnos partnerių šalies, nusprendė dėl darbotvarkės, pagal katrų dirbs spalio 18–25 dienom. Ten kiekviena keturių šalių inicijatyvinė grupė pristatys savo šalies keliu in Nepriklausomybę: pateiks knygas, filmus ir kitų informatyvių bei reprezentuojančių medžiagų. Pasak inicijatyvinės grupės vadovės J. Krokinkaitės, šituoj projektu skatinamas ir jauno žmogaus inicijatyvumas, gebėjimas bendrauc ir bendradarbiauc ne tik su savo šalies žmonėm, bet ir kitų kultūrinį, istorinį patirtį turinciais žmonėm, ugdys kritinį mąstymą. „Inicijatyvinės grupės nariai ne cik dalinsis ir pristatys savo krašto istoriju, bet ir daugiau dažinos vieni ape kitus per kultūrinius vakarus, laisis in akkursiju po žymias ir įdomias Krokuvos vietas“, – numatytom veiklom dalinosi J. Krokinkaitė. Ji neabejoja, jog projekto česu kiekvienas jaunuolis grįš praturtėjis ne vien dalyko sritin, bet ir kap asmenybės.

In pirmų partnerių susikimū iš Lietuvos Jolita Krokinkaitė vyko su vienu iš inicijatyvinės grupės narių – Neta Burbaitė. Ji po kelionės mielai sutiko pasdalyt patirtais išpūdžiais bei atskleist, dėl ko ryžos dalyvaut projektū.

– **Kas paskatino dalyvaut projektū „Ways to freedom“?**

– Dalyvauc projektan paskatino noras išbandyt kų nor naujo ir pamatyt dar neregėtų miestų – Krokuvų. Tep gi suintrigavo projekto pavadinimas. Tai projektas ape keturų šalių:

Lietuvos, Estijos, Čekijos ir Lenkijos istoriju po Antros pasaulinės vainos.

– **Koki išpūdžiai iš išankstinio partnerių susikimo?**

– Grįžau labai patenkyta. Pirmų rozų aplankiau Krokuvų ir jos senamiestį. Likau sužavėta. Tai labai gražus miestas, kuriami nepaprasto grožo architektūra. Paciko projektan dalyvaujancys žmones ir sveitingumas. Išties nestikėjau tokio šilto priėjimo. Sprendėme dienotvarkės klausimus ir manau, jog nuobodžiaut cikrai nebus kadu. Laukia išties smagi veikla, tep gi suspažinimas su kitų šalių jistoriju po Antros pasaulinės vainos.

– **Koki lūkesčiai iš planuojamos nedėlios?**

– Žinoma, tikiuos gerausio. Mislinu, kad projektas cikrai gerai pasiseks ir turėsim panašių projektų ateitin, ba jie skacina domėtis savo šalies jistoriju.

– **Ar domitės Lietuvos jistoriju, politiku? Gal yra konkreti sritis?**

– Tep, domiuos Lietuvos jistoriju. Interesna dažinoc, kap paskeitė Lietuva iki šitų dzeniu.

– **Ką veikiat laisvalaikiu, koki jūs pomėgiai, kokis dalykas gerausia sekas mokyklon?**

– Laisvalaikio neturu labai daug. Daug dėmesio tenka skyrt mokslam, tep gi dar lankau Meno mokyklų. Mokyklon gerausia sekas anglų kalba bei jistorija.

– **Ar savi laikot aktyviu, pilietišku žmogum? Kap aktyvumas, pilietiškumas pasraiškia?**

– Mislinu, kad esu pilietiskas ir aktyvus žmogus. Nepralaidziu Lazdijuosa vykstančų ranginių, tep gi dalyvaunu pilietiniami projektū „Kuriam Respublikū“.

– **Dėkavojam už pokalbį.**

Projekto partnerių susikimai cikr pirmas, cikr kitos savaitės vyks Niepolomicoje. Ca dalyviai buvo ir apgyvendyti.

Pirmo projekto partnerių susikimo metu buvo ruošama spalio 18–26 dzeniu susikimo dienotvarkė.

Faktai ape projektū „Ways to freedom“:

- Keturšali jaunimo mainų programos projektū „Ways to freedom“ pagal „Veiklus jaunimas“ ingyvendina: Viljandi Town Library (Estija – pagrindinė projekto partnerė), Gimnazjum Spoleczne im. Lady Sue Ryder w Woli Batorskiej (Lenkija), Lazdijai District Municipality Public Library (Youth centre) (Lietuva), Student educational-travel club duhovka (Čekija).
- Lietuvos inicijatyvinį grupį sudaro penki 13–17 metų mokiniai: Greta Burbaitė, Rytė Šklėrius, Rokas Jančiauskas, Evelina Talandzevičiūtė, Gabrielė Liaukevičiūtė. Grupei vadovauna Jolita Krokinkaitė, vyresn. bibliotekynkė darbu su jaunimu.
- Rugiapjūcio 23–25 dzenom vyko pirmas projekto partnerių susikimas Nielopolimice.
- Pirmo partnerių susikimo metu buvo aptarta spalio 18–25 dienom vykšančio susikimo dienotvarkė. Numatyta šalių paruoštų pristatymų ape keliu in Nepriklausomybę pristacymas, kultūriniai vakarai ir ekskursija in Krokuvų.

Būt iniciatyviu ir veikliu – VERTA!

Gintaras LAZDIJA

Tiej, kas atsisako savanorystės savo gyvenimi, yra insitiki-ni, kad tai vien savo česo gaišatis be jokios naudos sau pačiam. Visgi analizuojant savanoraunantių žmonių pacirtis ir stebint jų gyvenimus, aišku, savanoriška iniciatyva ir veiklumas – naudzyngas. Tik klausimas, kap gebi tuoj pasnaudot. Va, dzvi lazdzijietės, aktyviai dalyvaunancios visuomeniniam gyvenimi, nebijancios rizikuot ir veikt, yra puikus pavyzdzy, jog savanorystės nauda paciam savanoraunanciam neįišmatuojama ir duoda daug daugiau galimybių ateitin siekt savo tiksly. Kodėl? Todėl, kad savanoraudamos jos ingyja įgūdzy, sucinka ir supažįsta su įvairiais žmonėm.

Buvus Lazdzijų Motiejaus Gustaicio gimnazijos gimnazistė Giedrė Banytė ir abiturijentė Deimantė Savukynaitė – inicijatyvios ir veiklios merginos. Aktyviai dalyvaujančios visuomeniniam gyvenimi ir tikslingai siekiančios savo tiksly porina, kad savanoriška veikla yra ta sricis, katron pacirties turėjimas atvera ne vienas duris. Vienos jų – projektas „Moksleiviai – in Vyrausybi 2013“. Ape jį interviu su dzviem projekto dalyvėm, kraštietėm G. Banyte ir D. Savukynaite.

Gintaras Lazdija (G. L.) Projektas „Moksleiviai – in Vyrausybi“ vyksta nebe pyrmus metus. Dar nė sykio terpu dalyvių nebuvo atstovų jį Lazdzijų krašto. Jūs buvot atrinktos terpu trisdešimcies ščeslyvų. Kap dažinojot ape galimybį dalyvaut šitami projekti, ar tikėjot savo sėkmi ir kas, Jūsų nuomoni, lėmė, kad buvot pakviestos in projektų?

Deimantė Savukynaitė (D. S.) Ape projektų dažinojau iš televizijos laidos, paskum pasdomėjau ape projektų labiau ir pakatinta kraštieticio nusprendiau sudalyvaut. Vyliaus, jog pasiseks, nor ir konkurencija buvo nemaža. Norincys tapt dalyviais turėjo užpildyt anketų. Svarbiausi vertinimo kriterijai – mokymosi vidurkis, motyvacinis laiškas ir visuomeninė veikla.

Giedrė Banytė (G. B.) Pirmy rozų ape projektų išgirdau, kap dalyvavau Lietuvos moksleivių sąjungos forumuosa. Tuomet pažūrėjau ankstesnių projekto dalyvių atsiliepinimus interneti. Supratau, kad tai puiki galimybė ir turiu jų išnaudoc. Viltį, jog man pasiseks, turėjau, bet buvo neramu, jog atranka in projektų vyksta vison Lietuvon, o dar iš Lazdzijų dalyvio anketas užpildėm net kelios. Juk logiška, kad organizatoriai stengias atrinkc dalyvius kuoj iš skircingesnių vietovių. Sužinojus, jog patekau, dziaugiaus, tai dar vienas mano asmeninio tikslo pasiekimas.

G. L. Kas Jus išskyrė iš kitų kandidatų?

D. S. ir G. B. Ca kap ieškant darbo – vis mažau svarbu teorija, o labiau vercynga praktika. Tad tikriausiai palankiai buvom įvertintos dėl itin aktyvios visuomeninės veiklos, o ir motyvacinis laiškas pasrodė intikinamas.

G. L. Visuomeninė veikla, savanoravimas Jūs gyvenimi užima nemažą laiko dalį. Kokia ji ir kuo naudinga?

D. S. Nuoj 9 klasės esu mokinių tarybos narė, Jaunimo Europos komandos narė, Lietu-

vos moksleivių sąjungos narė, mokyklos prazidentė, aktyviai dalyvaunu Lazdzijuose vykstančiuosa ranginiuose, lankau aerobinę gimnastiką, baigiau meno mokyklą. Visa tai, be abejo, atima daug laiko ir šitais metais, kap abiturijentė, dalį veiklos turėsiu apriboc. Bet patirtis liks, kap ir užmezgti kontaktai.

G. B. Dzvejus metus buvau Lazdzijų Motiejaus Gustaicio gimnazijos mokinių tarybos pirminky, Lietuvos moksleivių sąjungos valdybos narė, dešimtmetį lankiau sportinį gimnastikų, šokau tautinių šokių kolektyvi „Vėjūnė“. Aktyviai ne cik pati dalyvavau vietos ranginiuose, bet ir pati juos organizavau. Tai leido išsiugdyt ir patobulyt savo komunikacinius gebėjimus, ingyt praktikos sprendziant įvairius organizacinius klausimus ir ugdė atsakingumų bei disciplinų. Visuomeninės veiklos neapleidziu ir studijuodama. Neveltui mani Lazdzijų sporto centro direktorius per brandos atestatų inteikimo ranginį apibūdino kap „cveką kiekvienon statinė“. noriu būt visur, kur cik galiu, gaut teigiamų emocijų, naudingos pacirties, bendraut su intelektualiais žmonėm, tobulet ir siekt kažko naujo.

G. L. Kokių ministerijų veikloj dalyvavot?

D. S. Aš, kap ir buvau nurodius anketon pyrmu prioritetu, vykau in LR aplinkos ministerijų. Bet kas vakarų darydavom sustikimuosa ir aptarimuosa su kitais projekto dalyviais ape jų dienų kitosa ministerijosa.

G. B. Kadangi nuog šitų metų studijuojau teisį, tai mano pyrmas prioritetas – LR teisingumo ministerija – buvo puiki įžanga in mano studijas.

G. L. Gal kilo minčių dirbt atitinkamos srities darbu?

D. S. Darbas ministerijon ir kasdieninės jos veiklos stebėjimas manį tep nesužavėj, jog svajotau ten darbuot. Gal net priešingai. Bet turiu pabrėžt, jog laikas, pralaitas ministerijon, buvo labai įdomus. Labai nudžiugau, jog mus priėmį specialistai, ministras ir kici įstaigų, kurios lankėmės, atstovai buvo malonūs ir nesužavėj jokio „primesto“, formalaus bendravimo.

G. B. Kap minėjau, studijuojau teisį, todėl savo ateitį išties sieju su šita sritim. Instojau in jų ne vien tam, kad tai populiaris specialybė, bet jaučiu, jog tai mano pašaukimas. Aš mislinu, kad geras specialistas visadu yra raikalyngas darbo rinkai ir visai nesvarbu, kiek diplomų šitoj srity turinčių asmenų. In darbų priijimant atsižvelgiama ne cik in diplomų, bet ir in kitų

Projekto „Moksleiviai – in Vyrausybi“ dalyviai Deimantė Savukynaitė ir Žymantas Mozūraitis su LR aplinkos ministerijos ministriu Valentinu Mazuroni (nuotr. viduryje) ir viceministeriais (pirmi nuotr. kairėje ir dešinėje).

sukaupų žmogaus patirtį, jo asmenines savybes.

G. L. Kokia buvo Jūsų dienotvarkė, kas labiausia insiminė?

D. S. Visų savaitį mūs dzienos buvo detalai suplanuotos. Informacijos ir išpūdzy ciek, kad sunku visus buvo suvokt. Kiekvienas projekto internetin puslapin rašėm savo dienos išpūdzy, nes kitų dienų juos keisdavo nauji. Kiek bendravau su kitais projekto dalyviais, nuobodziaut neteko niekam. Lankėmės UAB „Vilniaus vandenys“, kur grėžiami grėžiniai bei valomas vanduo. Ten dėmesį atkraisė ideali švara. Be to, tų dienų sustikom su viceministru Almantu Petkumi. Pastarasis įdomus žmogus savo asmenybi. Sutapimas buvo tas, kad iš Vilniaus teko grįžt in Lazdzijų rajonų, nes buvo numatyta viešnagė Metelių ragioniniam parki. Gaila, kad kitų dienų Lietuvos hidrometeorologijos tarnybon nepavyko sustikt su klimatologi Audroni Galvonaiti. Galiausia lankėmės Vilniaus urėdzijos muziejun. Man, kap mylinciai gamtų jir gyvūnus, ten buvo labai įdomu. Vienas insimintiniausių eksponatų – didziulės meškos iškamša. O apskritai per visų savaitį išskirtiniu pavadintau sustikimus su LR aplinkos ministerijos ministru Valentinu Mazuroni. Tai žmogus, katras savo pavyzdziu inkvepia atkakliai siekt savų tiksly.

G. B. Pyrmų dienų suspažinom ir daugiau sužinojom ape pacių ministerijų, suscikom su beveik visų departamentų darbuotojais. Kitos dzienos planuosa: Centrinė hipoteka ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Tų dienų sustikom su LR teisingumo ministerijos ministru Juozu Bernatoni. Būtent šitų sustikimų išskirtau kap patį insimintiniausių. Buvo labai malonu asmeniškai padiskutuot su ministru, išgirst jo nuomonį dėl teisingumo buvimo ir nebuvo Lietuvon bei teisingumo lygį šalin. Anot jo, tai nėra greitai pasiekiamas dalykas, o

Projekto „Moksleiviai – in Vyrausybi“ dalyviai (nuotr. iš dešinės Danielius Matonis, Giedrė Banytė) kartu su LR teisingumo ministerijos ministriu Juozu Bernatoni.

priešingai – teisingumo insivyravimo raikia siekt palaipsniui, auginant visuomenį šituoį linkmi. Stažuotės metu dar daugiau sužinojom ape Europos teisės departamentų, stebėjom Vyrausybes posėdį. Nemažą išpūdį paliko apsilankymas Lukiškių tardymo izoliatorun. Ne kų mažau emociškai intempta buvo kitos dzienos kelionė in Valstybinės teismo medicinos tarnybu, kur lankėmės įvairiosa laboratorijosa, stebėjom, kap atliekamas skrodzimas. Apskritai visa savaitė labai greita praėjo, o išpūdzy buvo neapsakomai daug.

G. L. Jūsų dienotvarkė buvo iš tiesų intemptos. Turėjot ir pareigų – rašyt dienoraščius bei paruošt pasiūlymus dėl jaunimo nedarbo priemonių mažinimo. Kap sekė su pastaruoju klausymu?

D. S. Paruošėm tris pasiūlymus. Iš tiesų, kap vėliau dažinojom, mūs pasiūlymai vienokiu ar kitokiu formu jau buvo svarstomi valdzios. Tad projekto organizatoriai, siekdami išsiaiškint jaunimo požiūrį in mūs pacių nedarbo sprendimo priemones, gavo patvirtinimų – ruošamos priemonės šituoį klausymu yra

teiszyngos.

G. B. Tep gi, šitų užduotį atlikom kartu su kolegu. Ape jaunimo nedarbo problemas sprendimo būdus stengėmės daug kalbėcis ir visų savaitį bendraudami ciek su ministru, ciek su kitais ministerijos ir jai pavaldzių įstaigų darbuotojais. Dažinojom, kap jie prisdeda prieg jaunimo nedarbo mažinimo.

G. L. Ar patartut bandyt savo bendraamžam dalyvaut šitam projekti kitais metais?

D. S. ir G. B. Tikrai tep. Ypač tiems, katriej nestokoja smalsumo ir žino, su koku sričiu norėt siec savo ateitį. Juk tai galimybė ne cik čia ir dabar pamatyt ministerijų darbą iš arčiau, bet ir ingyt patircies, kontaktų ateičiai.

G. L. Kol mokotės, studijuojat, visuomeninė veikla naudzynga. Kap manot, ar savanoriškas darbas, aktyvumas gali konkuruoc su išsilavinimų popieriu turinciu žmogum darbo rinkon?

D. S. ir G. B. Vienareikšmiškai atsakyc sunku, bet tendencijos rodo, jog darbdaviai vis dažniau vertina žmogaus visuomeninį veikly, savanorystį.

G. L. Dėkoju už pokalbį.